

LUOSTARIVUOREN KOULU

MUUTOSEHDOTUKSET:

1.4. Painotettu opetus (ruotsin kielikylpyluokat)

Ruotsin kielikylpyluokkien tuntijako

Aine	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	yht
äidinkieli ja kirjallisuus	7+1	7+1	5	5	4 ⁴	4 ⁴	3	3	4	42
A1-kieli			2	2	3	2	2	2	3	16
B1-kieli										
matematiikka	3	3	3	4	4	4 ⁴	3	4	4	32
ympäristöoppi	2	2	2+1	3	3	2				14
biologia, maantieto ¹							2	2	3	7
fysiikka, kemia ²							2	3	2	7
terveystieto							0,5	1,5	1	3
Ympäristö- ja luonnontieteet yhteensä										31
uskonto, ET	1	1	1 ⁴	1 ⁴	2 ⁴	1	1	1	1	10
historia ja yhteisk. ³				1	2 ⁴	2	2	2	3	12
musiikki	1	1	1	1	1 ⁴	1 ⁴	1	1		8
kuvataide	1	1	1	1	1 ⁴	2	2			9
käsityö	2	2	2	2	2	2	3			15
liikunta	2	2	3	3	2 ⁵	2 ⁵	2	3	2	21
kotitalous							3			3
tai- ja tai val. tunnit ⁴			2 ⁵					2	2	6
Taide- ja taitoaineet yhteensä										62
oppilaanohjaus ⁵							0,5	0,5	1	2
valinnaiset aineet ⁶				1	1	1		3	3	9
valinnainen B2-kieli ⁷								2	2	0
minimituntimäärät	19	19	22	24	25	25	29	29	30	222
koulun lisätunnit⁸	3						1			226
tunteja yhteensä * (koulu täyttää)	20	20	23	26	27	25	29	30	31	226
A2-kieli ⁹				2	2	2	2	2*	2	12

Ensimmäisellä vuosiluokalla äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen yhden vuosiviikkotunnin opetuskieli on suomi.

Toisella vuosiluokalla äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen kahden vuosiviikkotunnin opetuskieli on suomi.

Kolmannella ja neljännellä vuosiluokalla äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen neljän vuosiviikkotunnin opetuskieli on suomi.

~~4 Opetuskieli on suomi.~~

~~5 Opetuskieli on ruotsi tai suomi.~~

~~* Vuosiluokkien 7-9 lisätunti käytetään 8. luokan A2-kielen opetukseen.~~

~~B1-kielen opetus korvautuu neljännellä vuosiluokalla alkavalla A2- kielellä, joka on ruotsi.~~

~~Ruotsin kielikylpyopetus vuosiluokilla 7-9 toteutuu osin valinnaisten aineiden kautta. Osa oppiaineiden opetuksesta opetetaan ruotsin kielellä. (Täydennetään syksyllä 2016.)~~

Ruotsin kielikylpyoppilaiden A1-kieli on ruotsi ja A2-kieli on neljännellä vuosiluokalla alkava englanti.

Vuosiluokilla 7-9

- ruotsin kielikylpyopetus toteutuu osin valinnaisten aineiden kautta
- ruotsin kielikylpyoppilaiden ruotsiksi opetettavat oppiaineet määritellään lukuvuosittain koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

4 Kielikylpyluokilla 1-6 oppiaineiden opetuskieli on ruotsi paitsi tuntijakotaulukossa eksponentilla 4 merkityissä oppiaineissa suomi. Luokkien 7-9 osalta opetuskieli määritellään koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

5 Opetuskieli on ruotsi tai suomi.

*Vuosiluokkien 7-9 lisätunti käytetään 8. luokan A2-kielen opetukseen.

10.1.2 Suppeampi kaksikielinen opetus

Sisällöt ja opetuksen toteuttaminen:

Kielikylpykielen yleiset kielelliset tavoitteet

Opetuksen kielelliset tavoitteet vuosiluokilla 1- 2	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja- alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T 1 oppilas tutustuu monipuolisesti suomenruotsalaiseen- ja ruotsalaiseen kirjallisuuteen kuuntelemalla ja lukemalla itse.	S1, S3	L1, L2, L4,
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T2 oppii näkemään yhteyden äänteen- ja kirjaimen välillä	S3	L1, L2, L5

T3 oppii kirjoittamaan sanoja, joissa on äänne- kirjain vastaavuus	S3	L1, L2, L5
T4 harjoittelee ilmaisemaan itseään suullisesti- ja kirjallisesti kielikylpykielellä	S3	L1, L2, L5
T5 opettelee kertomaan omista kokemuksistaan kielikylpykielellä	S1, S3	L1, L2
T6 tutustuu ng-, j-, ck-, x-, c-, sj-, tj-, å-, ä- äänteisiin ja harjoittelee niiden lausumista	S3	L1, L2, L5
Opetuksen kielelliset tavoitteet vuosiluokilla 3- 6	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja- alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 oppilas tutustuu monipuolisesti pohjoismaalaiseen kirjallisuuteen kuuntelemalla ja lukemalla itse.	S1, S3	L1, L2, L4,
T2 tutustuu pohjoismaalaisiin kieliin- ja niiden erityispiirteisiin	S1	L1, L2, L4, L5
T3 oppii käyttämään kielikylpykieltä eri tilanteissa	S2, S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T4 lyhyt- ja pitkä vokaali	S3	L1, L2, L4, L5
T5 sanaluokat, lauseenjäsenet	S3	L1, L2, L4, L5
T6 sanojen taivutus- sekä aikamuodot	S3	L1, L2, L4, L5
T7 vakiinnuttaa ng-, j-, ck-, x-, c-, sj-, tj-, å-, ä- äänteiden osaamistaan	S3	L1, L2, L4, L5
T8 kielikylpykielen lauseenrakenne	S3	L1, L2, L4, L5
T9 prepositiot	S3	L1, L2, L4, L5
Opetuksen yhteiset keskeiset kielelliset tavoitteet vuosiluokilla 7-9	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 oppilas tutustuu monipuolisesti pohjoismaalaiseen kulttuuriin ja pohjoismaalaisiin erityispiirteisiin.	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L5,
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T2 Sanaluokat ja lauseenjäsenitys	S3	L1, L2, L4, L5,
T1 Luetun ymmärtäminen • Oppilaan sanasto ja käsitteistö eri oppiaineissa syvenee ja laajenee. • Oppilaan kyky etsiä, lukea, käsitellä ja arvioida erilaisia tekstejä ja muuta materiaalia kasvaa.	S2, S3	L1, L4, L5
T2 Kuullun ymmärtäminen • Oppilaan kyky ymmärtää ohjeita liittyen sekä eri oppiaineisiin että muuhun toimintaan koulussa ja koulun ulkopuolella vahvistuu. • Oppilaan kyky ymmärtää erilaisia tekstejä eri lähteistä sekä niiden tulkitseminen eri strategioita käyttäen paranee. • Oppilaan valmius ymmärtää sujuvasti sekä suomenruotsia että riikinruotsia kasvaa.	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L4
T3 Suullinen tuottaminen	S1, S2, S3	L2, L4, L6

• Oppilas kykenee käyttämään kieltä aktiivisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy kompensoimaan puutteita kielessä kiertoilmaisuin. Pyrkimys yksikielisyyteen kasvaa. • Oppilas ääntää kieltä selvästi ja luontevasti		
T4 Kirjallinen tuottaminen • Oppilas pystyy tuottamaan erilaisia tekstejä ja asiakirjoja selkeästi ja yksityiskohtaisesti. • Oppilas kiinnittää huomiota oikeakielisyyteen ja kielen virheettömyyteen tuottamiseen.	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L4
T5 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen • Pohjoismainen yhteys vahvistuu: Oppilas tunnistaa ja tiedostaa pohjoismaisten kielten eroja ja yhtäläisyyksiä sekä ymmärtää erityisesti suomenruotsin ja riikinruotsin eroavaisuudet ja yhtäläisyydet. • Oppilas pystyy havainnoimaan ja hyödyntämään monikielisyyden tuomia mahdollisuuksia oppimisen, vuorovaikutuksen, tiedonhankinnan sekä työelämän osa-alueilla. • Oppilaalla on tietoa ja taitoa omatoimisesti hakeutua ruotsinkielellä tapahtuvaan toimintaan.	S1, S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

LUOKAT 7-9

~~Ruotsin kielikylpyopetus vuosiluokilla 7-9 toteutuu osin valinnaisten aineiden kautta. Osa oppiaineiden opetuksesta opetetaan ruotsin kielellä. (Täydennetään syksyllä 2016.)~~

~~Luokilla 7-9 Äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineessa noudatetaan opetussuunnitelmaa kokonaan äidinkielellä. Kielikylpykielessä (ruotsi) noudatetaan A2 kielelle asetettuja tavoitteita ja sisältöjä.~~

Ruotsiksi ja suomeksi opettavien oppiaineiden jako määritellään vuosittain koulun vuosisuunnitelmassa. Kielikylpyopetus toteutuu osin myös valinnaisten aineiden kautta.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa noudatetaan opetussuunnitelmaa kokonaan äidinkielellä.

Ruotsin kielessä, oppilaan A1-kielessä, hyödynnetään äidinkielenomaisen ruotsin sisältöjä. Arviointi perustuu kuitenkin A1-kielelle asetettuihin tavoitteisiin.

~~Arvioinnissa noudatetaan yleiseurooppalaisen viitekehyksen mukaisia tasoja seuraavasti:~~

~~7. luokka:~~

~~Kuullun ymmärtäminen B2.1~~

~~Puhuminen B1.2~~

~~Luetun ymmärtäminen B2.1~~

~~Kirjoittaminen B1.1~~

~~8. luokka:~~

~~Kuullun ymmärtäminen B2.1~~

~~Puhuminen B1.2~~

~~Luetun ymmärtäminen B2.1~~

~~Kirjoittaminen B1.1~~

~~9. luokka:~~

~~Kuullun ymmärtäminen B2.2~~

~~Puhuminen B2.1~~

~~Luetun ymmärtäminen B2.2~~

~~Kirjoittaminen B1.2~~

~~9. luokan päättöarviointi tehdään suhteessa oppiaineille määriteltyihin tavoitteisiin ja niitä peilataan opetussuunnitelman perusteissa kuvattuihin hyvän osaamisen kriteereihin.~~

12.2. Valinnaiset aineet

~~Valinnaisaineet vuosiluokilla 4-6~~

~~Kuvataideluokilla valinnaisaineina opiskellaan kuvataidetta (yksi vuosiviikkotunti kullakin vuosiluokalla 4-6).~~

~~Muilla luokilla opiskellaan vaihtuvia valinnaisaineita, jotka kuvataan lukuvuosisuunnitelmassa.~~

~~Valinnaisaineet vuosiluokilla 8-9~~

Valinnaisaineet vuosiluokilla 4 – 6

Kuvataideluokilla valinnaisaineina opiskellaan kuvataidetta (yksi vuosiviikkotunti kullakin vuosiluokalla 4 - 6).

Muilla luokilla opiskellaan valinnaisaineina useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. Kunakin lukuvuonna opiskeltavana olevat valinnaisaineet kuvataan koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

Valinnaisaineryhmät muodostetaan vuosittain vähintään kahdesta eniten halutusta aihekokonaisuudesta. Luokilla 4-6 valinnaisaineen opiskelu arvioidaan lukuvuositodistuksessa merkinnällä hyväksytty/hylätty.

Vuosiluokilla 4-9 Luostarivuoren koulussa opiskellaan valinnaisena A2 -kielenä ruotsia ja kielikylpyluokilla englantia. A2-kielen valinnaisaineryhmä perustetaan, jos kielen valitsee kolmannella luokalla vähintään 14 oppilasta. Kuudennella vuosiluokalla A2-ruotsin valinneiden oppilaiden tuntijakopäätöksessä B1-kielen opiskeluun varatut tunnit käytetään A2-kielen opiskeluun.

A2-kielen opiskelun tavoitteet ovat samat kuin A1-kielen opiskelussa ja se arvostellaan A1-kielen tavoin.

LISÄYSEHDOTUKSET:

1.4. Painotettu opetus

(englantirikasteisenluokan alle)

Painotettu opetus (ruotsin kielikylpyluokka)

Ruotsin kielikylpyoppilaat opiskelevat 8. ja 9. luokilla 2 vuosiviikkotuntia valinnaista ruotsia. Valinnaisaineen sisältö määritellään lukuvuosittain koulun vuosisuunnitelmassa. Arviointi perustuu asetettuihin tavoitteisiin.

Lisäys liikuntaluokan kuvaukseen 7. luokan T1 kohdalle:

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 7. luokka	S	Kuntakohtainen /Koulukohtainen	L
Fyysinen toimintakyky			
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	Liikutaan liikuntatunneilla aktiivisesti ja monipuolisesti. Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen. Harjoitellaan laji- tai oheisharjoituksissa koulun painotettuja lajeja tai eri lajeja tukevia fyysisiä ominaisuuksia voima-, liikkuvuus-, kestävyys-, nopeus- ja koordinaatioharjoittelun avulla. Koulun painotetut lajit ovat uinti ja koripallo. Muiden lajien harrastajille tarjotaan yleisvalmennusta.	L1 L2

12.1. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

3. luokka

MUSIIKKI

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit 2 vvh

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 3. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
Osallisuus			
T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään	S1 S3 S4	Vahvistetaan oppilaan taitoa toimia musisoivan ryhmän jäsenenä. Opetellaan musisoinnissa kuuntelemaan omaa osuutta suhteessa muihin. Suunnitellaan ja toteutetaan musiikillista ohjelmistoa koulun tapahtumiin ja juhliin. Lauletaan ja soitetaan yhdessä koulun soittimia.	L2 L6 L7
Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen			
T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä	S1 S2 S4	Lauletaan ikäkaudelle sopivia lauluja. Opetellaan tunnistamaan soitto- ja laulutehtävissä esiin tulevia musiikkikäsitteitä. Tehdään soitinkokeiluja ja harjoitellaan soittotekniikoita sekä vahvistetaan yhteissoittotaitoja. Harjoitellaan nimeämään käytössä olevia soittimia. Harjoitellaan kiinnittämään musisoinnissa huomiota myös tulkintaan.	L1 L2 L5 L6 L7

T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen	S1 S2	Harjoitellaan luontevaa liikkumista, kehorytmiikkaa ja kehollista keksintää musisoinnissa. Liikutaan ja tanssitaan musiikin tahdissa.	L1 L2
T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä.	S1 S2 S3 S4	Kuunnellaan musiikkia eläytyen sen tunnelmaan liikkuen, piirtäen tai muulla tavoin mielikuvitusta aktivoiden. Harjoitellaan kertomaan kuuntelun herättämistä ajatuksista ja tunteista. Keskustellaan musiikkikappaleiden sanoista ja sisällöistä.	L2
T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen	S1- S4	Suunnitellaan omia tai ryhmissä toteutettuja pienimuotoisia sävellyksiä, äänimaisemia, liikeimprovisaatioita ja liikesarjoja. Opetellaan musiikkia yhdistämällä sitä esim. kuvataiteeseen tai äidinkieleen. Harjoitellaan positiivisen palautteen antamista pareittain ja ryhmässä.	L1 L2 L4 L5 L6
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito			
T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä	S1 S2 S4	Ohjataan oppilaita tunnistamaan nuotteja, taukoja ja rytmejä, jotka tulevat esille valituissa laulu- ja soittotehtävissä ikäkausi huomioon ottaen. Harjoitellaan havainnoimaan musiikin muotorakenteita (<i>esim. ABA, maalit</i>).	L4
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa			
T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	S1 S3	Opetellaan käyttämään musisoinnissa musiikin välineistöä asianmukaisesti sekä huolehtimaan kuulosta.	L3
Oppimaan oppiminen musiikissa			

T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin. kannustaa oppilasta omatoimiseen musiikin harrastamiseen koulun ulkopuolella	S1-S4	Kehitetään musisointitaitoja.	L1
			L2
		Harjoitellaan musiikillisia kokonaisuuksia mm. koulun tapahtumiin ja juhliin.	L3
			L5
			L6
		Tutustutaan Turun kaupungin musiikkiharrastusmahdollisuuksiin ja ikäkaudelle sopivaan konserttitarjontaan.	L7

Musiikin valinnaiset tunnit ovat osa yhteisenä oppiaineena opetettavaa musiikkia ja ne arvioidaan osana tätä opetusta.

3. luokka

KUVATAIDE

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit 2 vvh

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 3. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti	S1 S2	Tutkitaan kuvia, jotka liittyvät oppilaan omaan maailmaan (<i>valokuvat, pelit, kirjat, elokuvat, logot, esineet, rakennukset, värit ym.</i>) ja tehdään niistä havaintoja eri aistein ja keskustellen. Tutkitaan ympäröivää maailmaa eri aistien avulla.	L1 L3 L4 L5
T4 ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan	S1 S2 S3	Harjoitellaan käyttämään monipuolisesti ja luovasti erilaisia materiaaleja ja tekniikoita. Tutustutaan maalaukseen, piirtämiseen ja muotoiluun.	L1 L2 L3 L4 L5 L6
T5 ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin syventää oppilaan kuvataideharrastusta	S1 S2 S3	Kiinnitetään huomiota omien kuvien tuottamisessa kuvanteon prosessin hallintaan harjoittelemalla oman toiminnan ohjausta ja suunnittelua.	L1 L2 L3 L4 L5

T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä	S2	Harjoitellaan tarkastelemaan erilaisten ympäristöjen, esineiden, mediakulttuurien ja virtuaalimaailmojen kuvallista sisältöä. Tutustutaan kuvataidenäyttelyihin.	L1 L2 L3 L4 L5 L6 L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kestävä kehitys kuva- ilmaisun toimintatapoja valitessaan	S1 S2 S3	Harjoitellaan valitsemaan kestävä kehityksen kannalta sopivia toimintatapoja sekä materiaalivalinnoissa että kuvallisessa ilmaisussa.	L1 L2 L4 L7

Kuvataiteen valinnaiset tunnit ovat osa yhteisenä oppiaineena opetettavaa kuvataidetta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta.

3. luokka

KÄSITYÖ

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit 2 vvh

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 3. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön vahvistaa oppilaan käsityön oppiaineen laaja-alaista hallintaa	S1 S6	Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi. Käsityössä yhdistetään värejä, kuviota ja erilaisia pintoja. Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Tekeminen: Valmistetaan yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Soveltaminen: Opitaan työskenneltäessä käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.	L1 L2

		Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Arvioidaan käsityöprosessia sen edetessä. Opetellaan annetaan yksilöpalautetta.	
T2 ohjata oppilasta hahmottamaan ja hallitsemaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointi	S1 S6	Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi. Suunnittelu: Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja. Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Tekeminen: Valmistetaan yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Soveltaminen: Opitaan käyttämään työskenneltäessä alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin. Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Arvioidaan käsityöprosessia sen edetessä. Opetellaan antamaan yksilöpalautetta.	L1 L5
T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote tai -teos luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin	S1 S4	Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi. Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Tekeminen: Valmistetaan yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita.	L2 L4 L5
T4 ohjata oppilasta tunnistamaan käsitteistöä sekä tuntemaan monia erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti	S3 S5	Soveltaminen: Opitaan käyttämään työskenneltäessä alan peruskäsitteistöä sekä tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.	L4 L6

T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä.	S1 S5	Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi. Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Soveltaminen: Opitaan käyttämään työskenneltäessä alan peruskäsitteistöä sekä tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin. Opetellaan ompelukoneen käyttöä. Vahvistetaan eri materiaalien, esim. puun, metallin ja muovin työstötaitoja ja työvälineiden käyttöä.	L3 L6
T6 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintätekniologiaa käsityön suunnittelussa, valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa	S1 S2 S6	Ideointi: Perehdytään suunnittelussa erilaisiin lähtökohtiin uusien ideoiden kehittämiseksi. Suunnittelu: Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja. Dokumentointi ja arviointi: Käytetään tieto- ja viestintätekniologiaa käytetään osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia.	L5
T7 ohjata oppilasta arvioimaan, arvostamaan ja tarkastelemaan vuorovaikutteisesti omaa ja muiden kokonaisen käsityön prosessia	S6	Dokumentointi ja arviointi: Arvioidaan käsityöprosessia sen edetessä. Opetellaan antamaan yksilöpalautetta.	L1 L4 L7
T8 herättää oppilas arvioimaan kulutus- ja tuotantotapoja kriittisesti	S1 S3 S5	Suunnittelu: Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Soveltaminen: Tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin.	L1 L3 L7

Käsityön valinnaiset tunnit ovat osa yhteisenä oppiaineena opetettavaa käsityötä ja ne arvioidaan osana tätä opetusta.

LIIKUNTA

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit 2 vvh

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 3. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
Fyysinen toimintakyky			
T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.	S1	Liikutaan aktiivisesti ja monipuolisesti. Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen. <i>Tutustutaan eri liikuntalajeihin vuodenaikojen mukaan.</i>	L1 L2 L3
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa erilaisissa liikuntatilanteissa. Harjaannutetaan ratkaisuntekötaitoja (<i>esim. peleissä ja leikeissä</i>). <i>Liikutaan ulkona monipuolisesti ja lähiympäristön tarjoamia mahdollisuuksia hyödyntäen.</i>	L1 L3 L4
T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.	S1	Harjoitellaan staattisia ja dynaamisia tasapainotaitoja; pystyasennot, pää alaspäin asennot, koukistaminen, ojentaminen, kieriminen, pyöriminen, heiluminen, pysähtyminen ja väistäminen. Harjoitellaan liikkumistaitoja; käveleminen, juokseminen, rytmisä hyppiminen, hyppeleminen, kinkkaaminen, laukkaaminen, liukuminen ja kiipeileminen. Edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.	L3
T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri	S1	Harjoitellaan välineenkäsittelytaitoja; heittäminen, kiinniottaminen, potkiminen, lyöminen, pomputtaminen, vierittäminen ja työntäminen. Edellä mainittuja taitoja harjoitellaan eri tilanteissa, eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina.	L3

vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.			
T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.	S1	Arvioidaan yhdessä opettajan kanssa omia fyysisiä ominaisuuksia. Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitys omalle hyvinvoinnille. Fyysisten ominaisuuksien kehittämisessä korostuvat nopeus ja liikkuvuus.	L3
T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä.	S1	Kerrataan selin- ja päinkellunnat sekä liukuminen. Harjoitellaan alkeisselkäuintia. Harjoitellaan krooliuinnin potkuja sekä myyräuintia/krooliuintia. Harjoitellaan sukeltamista, hyppäämistä sekä veden polkemista uintisyvyisessä vedessä.	L3
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.	S1	Opetellaan kuuntelemaan ja noudattamaan annettuja ohjeita. Opetellaan sisäistämään yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja turvallisuusnäkökohtia (<i>esim. asianmukaisista liikuntavarusteista huolehtiminen, yhteisten välineiden käsittely ja niistä huolehtiminen</i>).	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	Opetellaan onnistumaan ja epäonnistumaan sekä häviämään ja voittamaan. Harjoitellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen. Harjoitellaan toimimaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa. Opitaan auttamaan ja kannustamaan muita oppilaita.	L2 L3 L6 L7
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.	S2	Harjoitellaan noudattamaan erilaisten pelien ja leikkien sääntöjä ja ymmärretään reilun pelin periaate.	L2 L6 L7
Psyykinen toimintakyky			
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.	S3	Harjoitellaan suunnittelemaan ja toteuttamaan itsenäisesti yksinkertainen harjoitus, peli tai leikki opettajan ohjeen mukaan. Harjoitellaan pitkäjänteistä ponnistelua oman tavoitteen saavuttamiseksi.	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta,	S3	Annetaan ja saadaan myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä sekä opettajalta että muilta oppilailta.	L1 L2 L3

pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä.		Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia erilaisia tehtäviä.	
-------------------------------------	--	---	--

Liikunnan valinnaiset tunnit ovat osa yhteisenä oppiaineena opetettavaa liikuntaa ja ne arvioidaan osana tätä opetusta.

3. luokka

KOTITALOUS

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit 2 vvh

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 3. luokka	S	Kuntakohtainen	L
Käytännön toimintataidot			
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa	S1 S2 S3	Harjoitellaan asioimista kuluttajina. Ohjataan vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan. Asetetaan tavoitteita toiminnalle ja arvioidaan omaa oppimista.	L3
T2 ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja sekä kannustaa luovuuteen	S1 S2	Vahvistetaan oppilaan valmiuksia toimia kodin toimintaympäristössä. Tutustutaan arjessa tarvittaviin ja käytettäviin tarkoituksenmukaisiin aineisiin, laitteisiin, välineisiin ja työtapoihin.	L2 L3
T3 ohjata ja rohkaista oppilasta valitsemaan ja käyttämään hyvinvointia edistävää ja kestävän kulutuksen mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita	S1 S2 S3	Harjoitellaan ja edistetään ruoanvalmistus- ja leivontataitoja. Pohditaan kodin puhtaanapitomenetelmiä. Ohjataan kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä. Ohjataan vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaisen tiedon hankintaan.	L3 L4 L7
T4 ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöään ja työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä oppimistehtävien aikana	S1	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä.	L1 L3 L6

T5 ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomioita käytettävissä oleviin voimavaroihin	S1 S2 S3	Pohditaan ruokaan ja syömiseen liittyviä valintoja ja tottumuksia ruokaturvallisuuden, taloudellisuuden, eettisyyden näkökulmasta.	L3 L7
Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot			
T6 ja T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan kuuntelua sekä oppimistehtävien suunnittelua ja toteutusta	S1 S2 S3	Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä. Pohditaan ikätoverien ja median vaikutusta omiin kulutusvalintoihin.	L1 L2 L7
T8 ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä	S1 S2	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria. Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä.	L3 L6 L7
T9 kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen merkitystä ryhmän ja yhteisön toiminnassa	S1 S2 S3	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla.	L2 L6 L7
Tiedonhallintataidot			
T10 kannustaa oppilasta hankkimaan ja kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana	S1 S2 S3	Perehdytään kodin arjen toimiin. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan.	L1 L4
T11 harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja lähiympäristöä	S1 S2 S3	Pohditaan kodin puhtaanapitomenetelmiä.	L4
T12 ohjata oppilasta ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä	S1 S2 S3	Pidetään mielessä kuluttajan vastuu ja oikeudet.	L1

T13 ohjata oppilasta kestävään elämäntapaan	S1 S2 S3	Ohjataan vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan.	L1 L7
---	----------------	---	----------

Kotitalouden opinnot arvioidaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

8. ja 9. luokka

MUSIIKKI

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, 2 vvh vuosiluokilla 8 ja 9

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 8. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
T1 kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä	S1- S4	Soitetaan erityisesti bändisoittimia. Lauletaan ja soitetaan keskeisiä bändisoittimia kuten kosketinsoittimia, kitaraa, bassoa ja rumpuja muiden mukana. Pyritään rohkeuteen ja ylittämään väärin soittamisen tai laulamisen pelko.	L2 L7
T2 ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä	S1- S4	Lauletaan monipuolisesti. Lauletaan yhteislauluja ja yhdessä bändin kanssa sekä opitaan, että omaa ääntä voi kehittää oppimalla kuuntelemaan sitä.	L2
T3 kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytmi-, melodia- ja soitussoittimin	S1- S4	Soitetaan erityisesti bändisoittimia. Lauletaan ja soitetaan keskeisiä bändisoittimia kuten kosketinsoittimia, kitaraa, bassoa ja rumpuja muiden mukana. Pyritään rohkeuteen ja ylittämään väärin soittamisen tai laulamisen pelko.	L2
T4 rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen kokemukseen ja ilmaisuun	S1- S4	Tanssitaan. Liikutaan musiikin mukana.	L2
T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan	S1- S4	Kuunnellaan suomalaista kansanmusiikkia ja musiikkia muista kulttuureista. Analysoidaan musiikkivideoita ja elokuvamusiiikkia. Ymmärretään, että musiikilla on monenlaisia ilmenemismuotoja ja merkityksiä.	L2

T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa	S1-S4	Tutustutaan suomalaiseen kansanmusiikkiin ja musiikkiin muissa kulttuureissa. Perehdytään musiikin ja median yhteyksiin. Opiskellaan musiikin historiaa. Keskustellaan musiikkikappaleiden sisällöistä ja merkityksistä.	L2 L4
T9 rohkaista ja ohjata oppilasta keskustelemaan musiikista käyttäen musiikin käsitteitä ja terminologiaa	S1-S4	Tutustutaan musiikin peruskäsitteisiin.	L4
T10 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin	S1-S4	Keskustellaan musiikin vaikutuksista ihmiseen.	L3 L4
T11 ohjata oppilasta huolehtimaan kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	S1-S4	Kiinnitetään huomiota ääniympäristön konkretiaan. Opitaan teknisten välineiden ja tilaratkaisujen merkitys musisoinnissa.	L3
T12 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin	S1-S4	Soitetaan, lauletaan, kuunnellaan ja keskustellaan. Perehdytään koko lukuvuoden ja jokaisen oppitunnin tavoitteisiin.	L1

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 9. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
T1 kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä	S1-S4	Soitetaan erityisesti bändisoittimia Lauletaan ja soitetaan keskeisiä bändisoittimia kuten kosketinsoittimia, kitaraa, bassoa ja rumpuja muiden mukana. Pyritään rohkeuteen ja ylittämään väärin soittamisen tai laulamisen pelko.	L2 L7
T2 ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä	S1-S4	Lauletaan monipuolisesti. Lauletaan yhteislauluja ja yhdessä bändin kanssa ja opitaan, että omaa ääntä voi kehittää oppimalla kuuntelemaan sitä.	L2
T3 kannustaa oppilasta kehittämään edelleen	S1-S4	Soitetaan erityisesti bändisoittimia.	L2

soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimin		Lauletaan ja soitetaan keskeisiä bändisoittimia kuten kosketinsoittimia, kitaraa, bassoa ja rumpuja muiden mukana. Pyritään rohkeuteen ja ylittämään väärin soittamisen tai laulamisen pelko.	
T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan	S1-S4	Analysoidaan musiikkivideoita ja elokuvamusiikkia. Ymmärretään että musiikilla on monenlaisia ilmenemismuotoja ja merkityksiä.	L2
T6 kannustaa oppilasta rakentamaan luovaa suhdetta musiikkiin ja ohjata heitä improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen sekä taiteidenväliseen työskentelyyn	S1-S4	Tehdään pienimuotoisia improvisointi- ja sävellysharjoituksia. Kokeillaan improvisointi- ja sävellysharjoituksia joko soittimilla tai tietotekniikkaa (kuten iPadia tai muita mobiililaitteita) apuna käyttäen.	L1 L2 L6
T7 ohjata oppilasta musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintäteknologian luovaan ilmaisulliseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia	S1-S4	Tutustutaan musiikkitekologiaan (esim. GarageBand).	L1 L2 L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa	S1-S4	Tutustutaan suomalaiseen musiikkiin ja muiden kulttuureiden musiikkiin. Keskustellaan musiikkikappaleiden sisällöistä.	L2 L4
T9 rohkaista ja ohjata oppilasta keskustelemaan musiikista käyttäen musiikin käsitteitä ja terminologiaa	S1-S4	Tutustutaan musiikin peruskäsitteisiin.	L4
T10 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin	S1-S4	Keskustellaan musiikin vaikutuksista ihmiseen.	L3 L4
T11 ohjata oppilasta huolehtimaan kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	S1-S4	Kiinnitetään huomiota ääniympäristön konkretiaan. Opitaan teknisten välineiden ja tilaratkaisujen merkitys musisoinnissa.	L3

T12 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin	S1-S4	Soitetaan, lauletaan, kuunnellaan ja keskustellaan. Perehdytään koko lukuvuoden ja jokaisen oppitunnin tavoitteisiin.	L1
--	-------	--	----

Musiikin valinnaiset tunnit ovat osa yhteisenä aineena opetettavaa musiikin opetusta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arviota todistukseen.

8. ja 9. luokka

KUVATAIDE

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, 2 vvh vuosiluokilla 8 ja 9

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
8. luokka			
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu			
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä	S2	Tutkitaan, arvioidaan ja tulkitaan lähiympäristöä sekä kerrotaan siitä kuvataiteellisin keinoin. Opitaan ymmärtämään taiteellisen prosessin luonnetta, asettamaan tavoitteita omalle työskentelylle ja arvioimaan omaa ja toisten kuvallista ilmaisua. Syvennetään kuvallista ilmaisua (sommittelu, väri, valo ja tilan havainnointi) ja kuvataiteen käsitteistön ymmärtämistä. Tarkastellaan kuvia omien kokemusten pohjalta.	L1 L3 L4 L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista	S3	Analysoidaan, dokumentoidaan ja tutkitaan visuaalisesti tai kirjoittaen kuvataiteen teoksia tai -ilmiöitä. Opitaan arvioimaan omaa ja toisten kuvallista ilmaisua.	L2 L4

ja ajatuksista sekä perustelemaan näkemyksiään		Asetetaan lopputulokseen liittyviä tavoitteita, joista annetaan palautetta prosessin loppuvaiheessa. Opitaan ajattelemaan mielikuvien avulla, näkemään kauneutta, yhdistämään tunteet ja kokemukset toimintaan sekä löytämään tekemisen iloa itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.	L5 L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä	S1	Tehdään monipuolisesti media- tai kuvataiteellisia teoksia omista havainnoista ja ajatuksista.	L2 L3 L4 L5
Kuvallinen tuottaminen			
T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan	S1 S2	Rohkaistaan oppilasta luovaan monipuoliseen kuvailmaisuun. Kuvailmaisu painottuu valokuvaukseen, taidegrafiikkaan ja kolmiulotteiseen työskentelyyn. Tehdään laajempi mustavalkokuvauksen ja digitaalisen valokuvauksen projekti. Sovelletaan ja tutkitaan ajankohtaista visuaalisen kulttuurin ilmiötä ja vaikuttamisen keinoja hyödyntämällä mm. maalaamista, piirtämistä, muotoilua, valokuvaa, videoita ja median kuvamateriaaleja ja tietolähteitä. Syvennetään taitoja tutustumalla ja hyödyntämällä taidetietolähteitä internetissä, Suomessa ja maailmalla.	L2 L3 L5 L6
T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä	S2	Tutkitaan ja hyödynnetään oman ja yhteisen työskentelyn kautta ympäristön kuvaviestejä.	L1 L2 L3 L5
T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja	S1	Pohditaan ja tulkitaan jotain Turun ympäristössä tai mediassa olevaa tapahtumaa tai ilmiötä. Tutustutaan digitaaliseen kuvankäsittelyyn.	L1 L2 L4 L7

vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan			
Visuaalisen kulttuurin tulkinta			
T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinna menetelmiä	S2	Analysoidaan ja kirjoitetaan omista ja toisten kuvataiteellisista töistä. Tarkastellaan valokuvausta viestinnän keinona ja sovelletaan erilaisia kuvatulkinna menetelmiä. Tarkastellaan visuaalisen kulttuurin ja oppilaiden omien kuvakulttuurien ilmiöitä eri yhteyksissä ja pohditaan valokuvan/ median ilmiöiden viestejä taiteessa, mainonnassa ja viihteessä oman työskentelyn kautta.	L1 L2 L4 L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista	S3	Tutustutaan Turun, Suomen ja maailman taidehistoriaan ja aikaistaiteeseen. Tutustutaan suomalaiseen ja kansainväliseen kuvanveisto- ja ympäristötaiteeseen.	L1 L4 L5 L6
T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan	S3	Tehdään museo- ja taidenäyttelyvierailuja syventämään ja tukemaan omaa työskentelyä. Tutustutaan Wäinö Aaltosen museon kokoelmiin.	L1 L2 L5 L6
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen			
T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin	S2	Keskustellaan taiteen vaikutuksista.	L3 L4 L6 L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä	S1	Tutkitaan oman työskentelyn ekologisia ja eettisiä vaikutuksia. Nimetään taiteen ilmiöitä. Arvotetaan ja tarkastellaan luonnon ja rakennetun ympäristön suhdetta aurajokimaaisemassa.	L1 L2 L4 L7

vaikuttamaan kuvien avulla		Tutustutaan aurajokirannan ympäristöteoksiin ja veistoksiin. Maalataan tai kuvataan teos jokirannan ympäristössä. Tarkastellaan värin vaikutuksia ympäristössä.	
----------------------------	--	---	--

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 9. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu			
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä	S2	Tutkitaan, arvioidaan ja tulkitaan lähiympäristöä sekä kerrotaan siitä kuvataiteellisin keinoin.	L1 L3 L4 L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä perustelemaan näkemyksiään	S3	Analysoidaan, dokumentoidaan ja tutkitaan visuaalisesti tai kirjoittaen kuvataiteen teoksia tai -ilmiöitä. Syvennetään kuvataiteen käsitteistön hallintaa.	L2 L4 L5 L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä	S1	Tehdään monipuolisesti media- tai kuvataiteellisia teoksia omista havainnoista ja ajatuksista.	L2 L3 L4 L5
Kuvallinen tuottaminen			
T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan	S1 S2	Rohkaistaan oppilasta luovaan monipuoliseen kuvailmaisuun. Kuvailmaisu painottuu arkkitehtuuriin, muotoiluun, elokuvakerrontaan ja median kuvastoon. Suunnitellaan ja toteutetaan oma elokuva. Sovelletaan ja tutkitaan ajankohtaista visuaalisen kulttuurin ilmiötä ja vaikuttamisen keinoja hyödyntämällä mm. maalaamista, piirtämistä, muotoilua, valokuvaa, videoita ja median kuvamateriaaleja ja tietolähteitä	L2 L3 L5 L6

		Syvennetään taitoja tutustumalla ja hyödyntämällä taidetietolähteitä internetissä, Suomessa ja maailmalla.	
T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä	S2	Tutkitaan ja hyödynnetään oman ja yhteisen työskentelyn kautta ympäristön kuvaviestejä. Ymmärretään kuvataiteellisen prosessin luonnetta luonnoksista valmiiseen teokseen oman lopputyöprojektin kautta. Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan monialaista oppimista ja tutustutaan ulkopuolisiin toimijoihin. Opitaan arvioimaan omaa ja toisten kuvallista ilmaisua. Asetetaan lopputulokseen liittyviä tavoitteita, joista annetaan palautetta prosessin loppuvaiheessa.	L1 L2 L3 L5
T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan	S1	Pohditaan ja tulkitaan jotain Turun ympäristössä tai mediassa olevaa tapahtumaa tai ilmiötä. Syvennetään digitaaliseen kuvankäsittelyn keinoja.	L1 L2 L4 L7
Visuaalisen kulttuurin tulkinta			
T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinnan menetelmiä	S2	Analysoidaan ja kirjoitetaan omista ja toisten kuvataiteellisista töistä.	L1 L2 L4 L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista	S3	Tutustutaan Turun, Suomen ja maailman taidehistoriaan ja aikaistaiteeseen. Tutustutaan erityisesti Euroopan taiteeseen ja tulkitaan kuvaa erilaisin keinoin.	L1 L4 L5 L6
T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan	S3	Tehdään museo- ja taidenäyttelyvierailuja syventämään ja tukemaan omaa työskentelyä.	L1 L2 L5 L6
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen			
T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin	S2	Keskustellaan taiteen vaikutuksista. Tarkastellaan lähialueen rakennetun ympäristön ja sen visuaalisen kuvakulttuurin merkitystä oman työskentelyn kautta.	L3 L4 L6 L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen	S1	Tutkitaan oman työskentelyn ekologisia ja eettisiä vaikutuksia. Nimetään taiteen ilmiöitä.	L1 L2 L4 L7

moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla				

Kuvataiteen valinnaiset tunnit ovat osa yhteisenä aineena opetettavaa kuvataiteen opetusta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arviota todistukseen.

8. ja 9. luokka

LIIKUNTA

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, 2 vvh vuosiluokilla 8 ja 9

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet	S	Kuntakohtainen /Koulukohtainen	L
8. luokka			
Fyysinen toimintakyky			
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	Liikutaan liikuntatunneilla aktiivisesti ja monipuolisesti. Kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä parhaansa yrittäen.	L1 L2
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa sekä tehdään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	L1 L3 L4
T3 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa	S1	Kehitetään tasapaino- ja liikkumistaitoja useissa eri liikuntamuodoissa ja erilaisissa ympäristöissä.	L3

oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa			
T4 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Kehitetään välineenkäsittelytaitoja sekä yhdistetään ja sovelletaan niitä useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa.	L3
T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta	S1	Opetellaan arvioimaan ohjatusti omaa fyysistä toimintakykyä Pohditaan fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitystä omalle hyvinvoinnille. Harjoitellaan ohjatusti fyysisiä ominaisuuksia kuten nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys.	L3
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan	S1	Kuunnellaan ja noudatetaan annettuja ohjeita. Toimitaan yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat ja toiset huomioiden.	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	Osataan ilmaista omia tunteita toiset huomioon ottaen. Toimitaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa. Autetaan ja kannustetaan muita oppilaita.	L2 L3 L6 L7
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2	Noudatetaan reilun pelin periaatetta erilaisissa tilanteissa. Kannetaan vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Tunnistetaan omat liikunnalliset vahvuusalueet ja osataan käyttää niitä myös muiden ryhmän jäsenten eduksi.	L2 L6 L7
Psyykinen toimintakyky			
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja	S3	Toimitaan itsenäisesti annetun ohjeen mukaan. Ponnistellaan pitkäjänteisesti oman ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta,	S3	Kehitetään liikunnan kautta myönteistä minäkuva. Opetellaan antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta sekä opettajalta että muilta oppilailta.	L1 L2

pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä		Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä. Arvioidaan omia liikuntakokemuksia ja toimintaa osana itsearviointia.	
T12 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille	S3	Pohditaan fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitystä omalle hyvinvoinnille osana itsearviointia.	L3
T13 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia	S3	Kokeillaan eri liikuntamuotoja mahdollisuuksien mukaan (<i>esim. hyödyntäen Mihi-toimintaa</i>). Käydään tutustumassa kaupungin liikuntatarjontaan oppilaiden toiveet huomioiden. Pohditaan omaa kiinnostuneisuutta eri liikuntalajeihin osana itsearviointia.	L1 L3

TURKU
Luostarivuoren koulu

Tavoitteet 9. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
Fyysinen toimintakyky			
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1	Liikutaan liikuntatunneilla aktiivisesti ja monipuolisesti. Kokeillaan uusia liikuntatehtäviä ja -lajeja sekä itsenäisesti että ryhmissä.	L1 L2
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	Hahmotetaan omaa kehoa, voimaa, aikaa ja ympäröivää tilaa sekä tehdään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.	L1 L3 L4
T3 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää,	S1	Osataan käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa ja erilaisissa ympäristöissä.	L3

yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa			
T4 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa	S1	Osataan käyttää tarkoituksenmukaisesti liikuntavälineitä sekä yhdistää ja soveltaa käsittelytaitoja useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa.	L3
T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta	S1	Osataan arvioida omaa fyysistä toimintakykyä. Ymmärretään fyysisten ominaisuuksien ylläpitämisen merkitys omalle hyvinvoinnille. Harjoitellaan ohjatusti fyysisiä ominaisuuksia kuten nopeus, liikkuvuus, voima ja kestävyys.	L3
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan	S1	Kuunnellaan ja noudatetaan annettuja ohjeita. Toimitaan yhteisesti sovittujen toimintatapojen mukaisesti turvallisuusnäkökohdat ja toiset huomioiden.	L3 L6 L7
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.	S2	Harjoitellaan ilmaisemaan omia tunteita toiset huomioon ottaen. Toimitaan kaikkien ryhmän oppilaiden kanssa. Autetaan ja kannustetaan muita oppilaita.	L2 L3 L6 L7
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2	Noudatetaan reilun pelin periaatetta erilaisissa tilanteissa. Kannetaan vastuuta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Tunnistetaan omat liikunnalliset vahvuusalueet ja osataan käyttää niitä myös muiden ryhmän jäsenten eduksi.	L2 L6 L7
Psyykinen toimintakyky			
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja	S3	Toimitaan itsenäisesti annetun ohjeen mukaan. Ponnistellaan pitkäjänteisesti oman ja yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.	L1 L2 L3
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia	S3	Kehitetään liikunnan kautta myönteistä minäkuvaa. Opetellaan antamaan ja vastaanottamaan myönteistä palautetta sekä opettajalta että muilta oppilailta.	L1 L2

omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä		Kokeillaan omalle taitotasolle soveltuvia iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä. Arvioidaan omia liikuntakokemuksia ja toimintaa osana itsearviointia.	
T12 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille	S3	Pohditaan fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitystä omalle hyvinvoinnille osana itsearviointia.	L3
T13 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia	S3	Kokeillaan eri liikuntamuotoja mahdollisuuksien mukaan (<i>esim. hyödyntäen Mihi-toimintaa</i>). Käydään tutustumassa kaupungin liikuntatarjontaan oppilaiden toiveet huomioiden. Pohditaan omaa kiinnostuneisuutta eri liikuntalajeihin osana itsearviointia.	L1 L3

Liikunnan valinnaiset tunnit ovat osa yhteisenä aineena opetettavaa liikunnan opetusta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arviota todistukseen.

8. ja 9. luokka

KÄSITYÖ

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, 2 vvh vuosiluokilla 8 ja 9

--	--

Tavoitteet 8. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi	S2-S5	Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Tutkitaan lähiympäristöä ja pohditaan materiaalsen ympäristön ja esim. pukeutumisen viestejä. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Vierailaan näyttelyissä. Käydään paikallisissa alan myymälöissä ja yrityksissä tutustumassa tarjolla oleviin materiaaleihin. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Tutustutaan ainakin yhteen uuteen tekniikkaan itsenäisellä tiedonhaualla. Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Opitaan käyttämään jotakin tiedostomuotoista dokumentaatiotapaa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Harjoitellaan tuoteanalyysiä pienissä ryhmissä. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Syvennetään taitoja ennestään tutuilla tekniikoilla.	L2 L3
T2 ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan	S1-S5	Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Suunnataan työskentelyä oman kiinnostuksen mukaisesti ja valitaan suuntautumisen pohjalta työskentelylle ja materiaaleille sopivin oppimisympäristö. Asetetaan aikataulutukseen ja lopputulokseen liittyviä tavoitteita. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Pidetään pieniä esityksiä omasta käsityöprosessista tai sen osasta. Harjoitellaan palautteen antamista ryhmässä. Muotoilu: Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Tutkitaan omaa kotia ympäristönä. Suunnitellaan tämän pohjalta tuote.	L1

		Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Tutkitaan mahdollisuutta käyttää projektissa kierrätysmateriaalia. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. Käytetään 3D-tulostinta valmistettaessa tuotteen osia. Dokumentointi ja arviointi: Dokumentoidaan kokonainen käsityöprosessi hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. Opitaan käyttämään jotakin tiedostomuotoista dokumentaatiotapaa. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Tehdään sisustuselementti omaan kotiin. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	
T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita	S1-S5	Innovointi: Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Työskennellään oman suuntautumisen pohjalta valituilla materiaaleilla. Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykisyä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Tutkitaan mahdollisuutta käyttää projektissa kierrätysmateriaalia. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. Käytetään 3D-tulostinta valmistettaessa tuotteen osia. Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Perehdytään tarpeen mukaan uusiin tekniikoihin ja työvälineisiin.	L4 L6

		Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	
T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisuaan	S1-S5	Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Työskennellään oman suuntautumisen pohjalta valitussa työympäristössä. Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Tutkitaan omaa kotia ympäristönä suunniteltavalle sisustuselementille. mietitään omaa tapaa viestiä käsityön keinoin esim. vaatetuksen avulla tai esineiden muotoilulla. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Tekeminen: Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	L2 L4
T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa	S6	Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan sekä arvioidaan työn vaaroja ja riskejä osana käsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.	L3 L6
T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa	S1-S5	Innovointi: Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja.	L5

		Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Perehdytään ohjelmoitaviin koneisiin ja laitteisiin. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. Käytetään 3D-tulostinta valmistettaessa tuotteen osia. Dokumentointi ja arviointi: Dokumentoidaan kokonainen käsityöprosessi hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. Harjoitellaan esittämistä ja palautteen antamista verkossa. Tekeminen: Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	
T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaiteiden ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä	S7	Yrittäjämäinen oppiminen: Tutustutaan yrittäjämäiseen oppimiseen, yrittäjyyteen ja järjestöyhteistyöhön havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle. Hyödynnetään kulttuurilaitosten tarjontaa ideoinnin lähteenä. Vieraillaan näyttelyissä ja paikallisissa yrityksissä. Tehdään yhteistyöprojekteja toisen asteen oppilaitosten kanssa.	L6
T8 ohjata oppilasta taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävä elämäntapaa	S8	Tiedostaminen ja osallistuminen: Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Tutkitaan, miten itse valmistettu tuote muuttaa lähiympäristöä. Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen edistäjänä arjessa. Pohditaan, miten valittu uusiomateriaali palvelee ekologisesti kestävä elämäntapaa. Harjoitellaan käsityöllä osallistumista, vaikuttamista ja viestimistä. Esim. osallistutaan neulegraffitilla tekstiilimielenilmaukseen tai valmistetaan erilaisia opasteita ja kylttejä.	L1 L4 L7

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 9. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja	S2- S5	Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Tututkitaan lähiympäristöä ja pohditaan materiaalsen ympäristön ja esim. pukeutumisen viestejä.	L2 L3

kokeilemaan yritteliäästi		Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Vieraillaan näyttelyissä. Käydään paikallisissa alan myymälöissä ja yrityksissä tutustumassa tarjolla oleviin materiaaleihin. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Tutustutaan ainakin yhteen uuteen tekniikkaan itsenäisellä tiedonhaualla. Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Käytetään tieto- ja viestintätekniologiaa dokumentoinnissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Tehdään tuoteanalyyskejä pienissä ryhmissä. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Syvennetään taitoja ennestään tutuilla tekniikoilla.	
T2 ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan	S1-S5	Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Suunnataan työskentelyä oman kiinnostuksen mukaisesti ja valitaan suuntautumisen pohjalta työskentelylle ja materiaaleille sopivin oppimisympäristö. Asetetaan aikataulutukseen ja lopputulokseen liittyviä tavoitteita. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Pidetään pieniä esityksiä omasta käsityöprosessista tai sen osasta. Annetaan palautetta ryhmässä. Muotoilu: Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Etsitään visuaalisesta ja toiminnallisesta ympäristöstä ongelmakohtia sekä puutteita ja suunnitellaan tämän pohjalta tuote. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Tutkitaan mahdollisuutta käyttää projektissa kierrätysmateriaalia. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. Käytetään 3D-tulostinta valmistettaessa tuotteen osia. Ohjelmoidaan koneita ja laitteita.	L1

		Dokumentointi ja arviointi: Dokumentoidaan kokonainen käsityöprosessi hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. Käytetään tieto- ja viestintätekniikkaa dokumentointiin. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	
T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita	S1-S5	Innovointi: Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Työskennellään oman suuntautumisen pohjalta valituilla materiaaleilla. Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykisyysyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Tutkitaan mahdollisuutta käyttää projektissa kierrätysmateriaalia. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. Käytetään 3D-tulostinta valmistettaessa tuotteen osia. Ohjelmoidaan koneita ja laitteita. Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Perehdytään tarpeen mukaan uusiin tekniikoihin ja työvälineisiin. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	L4 L6
T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista,	S1-S5	Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Työskennellään oman suuntautumisen pohjalta valitussa työympäristössä.	L2 L4

materiaalista ja teknologista ilmaisuun		Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Todetaan visuaalisesta ja toiminnallisesta ympäristöstä ongelmakohtia sekä puutteita ja suunnitellaan tämän pohjalta tuote. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Tekeminen: Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	
T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa	S6	Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan sekä arvioidaan työn vaaroja ja riskejä osana käsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.	L3 L6
T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa	S1-S5	Innovointi: Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen. Hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja. Käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Ohjelmoidaan koneita ja laitteita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. Käytetään 3D-tulostinta valmistettaessa tuotteen osia. Dokumentointi ja arviointi: Dokumentoidaan kokonainen käsityöprosessi hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. Harjoitellaan esittämistä ja palautteen antamista verkossa.	L5

		Tekeminen: Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	
T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä	S7	Yrittäjämäinen oppiminen: Tutustutaan yrittäjämäiseen oppimiseen, yrittäjyyteen ja järjestöyhteistyöhön havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle. Hyödynnetään kulttuurilaitosten tarjontaa ideoinnin lähteenä. Vieraillaan näyttelyissä ja paikallisissa yrityksissä. Tehdään yhteistyöprojekteja toisen asteen oppilaitosten kanssa.	L6
T8 ohjata oppilasta taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävä elämäntapaa	S8	Tiedostaminen ja osallistuminen: Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Tutkitaan, miten itse valmistettu tuote muuttaa lähiympäristöä. Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen edistäjänä arjessa. Pohditaan, miten valittu uusiomateriaali palvelee ekologisesti kestävä elämäntapaa. Harjoitellaan käsityöllä osallistumista, vaikuttamista ja viestimistä. Esim. osallistutaan neulegraffitilla tekstiilimielenilmaukseen tai valmistetaan erilaisia opasteita ja kylttejä.	L1 L4 L7

Käsityön valinnaiset tunnit ovat osa yhteisenä aineena opetettavaa käsityön opetusta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arviota todistukseen.

8. ja 9. luokka

KOTITALOUS

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, 2 vvh vuosiluokilla 8 ja 9

  TURKU Luostarivuoren koulu			
Tavoitteet 8. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
Käytännön toimintataidot			

T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa	S1 S2 S3	Harjoitellaan asioimista kuluttajina. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan. Asetetaan tavoitteita toiminnalle ja arvioidaan omaa oppimista.	L3
T2 ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen	S1 S2	Suunnitellaan ja toteutetaan aterioita erilaisiin ruokailutilanteisiin ja kodin juhliin huomioimalla esteettiset näkökulmat. Valmistetaan kalenterivuoden juhliin sopivia aterioita. Tutustutaan erilaisiin leivontamenetelmiin. Tutustutaan arjessa tarvittaviin ja käytettäviin tarkoituksenmukaisiin aineisiin, laitteisiin, välineisiin ja työtapoihin.	L2 L3
T3 ohjata ja rohkaista oppilasta valitsemaan ja käyttämään hyvinvointia edistävää ja kestävän kulutuksen mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita sekä tieto- ja viestintäteknologiaa	S1 S2 S3	Harjoitellaan ja edistetään ruoanvalmistus- ja leivontataitoja ottamalla huomioon paikallisia, alueellisia ja globaaleja ajankohtaisia aiheita. Tutustutaan suomalaiseen leipäkulttuuriin ja paikallisiin maakuntaruokiin. Pohditaan kodin puhtaanapitomenetelmiä ympäristö- ja kustannustietoisesti. Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä. Harjoitellaan asioimista kuluttajina. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaisen tiedon hankintaan.	L3 L4 L5 L7
T4 ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöään ja työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä oppimistehtävien aikana	S1 S2	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Suunnitellaan työkoe ja toteutetaan se. Pohditaan yhdessä lopputulosta. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla. Tehdään kotona vapaaehtoisia kotitehtäviä.	L1 L3 L6
T5 ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomioita käytettävissä oleviin voimavaroihin	S1 S2 S3	Pohditaan ruokaan ja syömiseen liittyviä valintoja ja tottumuksia ruokaturvallisuuden, ruokaketjun, taloudellisuuden, eettisyyden ja ruokaan liittyvän luotettavan tiedon näkökulmasta. Arvioidaan asumiseen ja kotitalouteen liittyviä palveluita. Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä.	L3 L5 L7
Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot			
T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan kuuntelua sekä rakentavaa keskustelua ja argumentointia oppimistehtävien	S1 S2 S3	Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä. Pohditaan vertaisryhmän ja median vaikutusta omiin kulutusvalintoihin.	L1 L2 L6 L7

suunnittelussa ja toteuttamisessa			
T7 aktivoida oppilasta tunnistamaan arjen rakentumista ja kulttuurisesti monimuotoisia toimintaympäristöjä sekä kotitalouksien perinteitä	S1 S2 S3	Suunnitellaan ja toteutetaan aterioita erilaisiin ruokailutilanteisiin ja kodin juhliin huomioimalla esteettiset näkökulmat. Valmistetaan kalenterivuoden juhliin sopivia aterioita.	L2 L3
T8 ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä sekä sopimaan työtehtävien jakamisesta ja ajankäytöstä	S1 S2	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla. Tehdään kotona vapaaehtoisia kotitehtäviä. Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä.	L3 L6 L7
T9 kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen merkitystä ryhmän ja yhteisön toiminnassa	S1 S2 S3	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla. Tehdään kotona vapaaehtoisia kotitehtäviä.	L2 L6 L7
Tiedonhallintataidot			
T10 kannustaa oppilasta hankkimaan ja arvioimaan kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana	S1 S2 S3	Perehdytään kodin teknologisoituvaan arkeen ja tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen kotitalouden toiminnassa. Harjoitellaan asioimista kuluttajana. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan.	L1 L4
T11 harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja lähiympäristöä	S1 S2 S3	Pohditaan kodin puhtaanapitomenetelmiä ympäristö- ja kustannustietoisesti.	L4
T12 ohjata oppilasta ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä	S1 S2 S3	Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä.	L1
T13 ohjata oppilasta kestävään elämäntapaan kiinnittämällä oppilaan huomiota ympäristö- ja	S1 S2 S3	Harjoitellaan asioimista kuluttajana. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan.	L1 L7

TURKU
Luostarivuoren koulu

Tavoitteet 9. luokka	S	Kuntakohtainen / Koulukohtainen	L
Käytännön toimintataidot			
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa	S1 S2 S3	Harjoitellaan asioimista kuluttajina. Tehdään ostoksia lähikaupassa. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan. Perehdytään muun muassa itsenäisesti ja ryhmässä erilaisiin säilöntätapoihin ja näiden pohjalta toteutetaan oma säilönnän suunnitelma. Asetetaan tavoitteita toiminnalle ja arvioidaan omaa oppimista. Asetetaan esimerkiksi aikataulutukseen ja lopputulokseen liittyviä tavoitteita, joista saadaan palautetta työn loppuvaiheessa.	L3
T2 ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen	S1 S2	Suunnitellaan ja toteutetaan aterioita erilaisiin ruokailutilanteisiin ja kodin juhliin huomioimalla esteettiset näkökulmat. Perehdytään esimerkiksi jonkin maan ruokakulttuuriin ja suunnitellaan sekä toteutetaan siihen liittyvä ateria. Huomioidaan esteettisyys muun muassa esillepanossa ja kattauksessa. Tutustutaan arjessa tarvittaviin ja käytettäviin tarkoituksenmukaisiin aineisiin, laitteisiin, välineisiin ja työtapoihin. Syvennetään jo aiemmin opittuja taitoja niin raaka-aineiden, työtapojen kuin välineistön suhteen toteuttamalla monipuolisesti ruoanvalmistusta ja leivontaa.	L2 L3
T3 ohjata ja rohkaista oppilasta valitsemaan ja käyttämään hyvinvointia edistävää ja kestävän kulutuksen mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita sekä tieto- ja viestintäteknologiaa	S1 S2 S3	Harjoitellaan ja edistetään ruoanvalmistus- ja leivontataitoja ottamalla huomioon paikallisia, alueellisia ja globaaleja ajankohtaisia aiheita. Pohditaan kodin puhtaanapitomenetelmiä ympäristö- ja kustannustietoisesti. Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä. Harjoitellaan kierrättämistä ja perehdytään luomu- ja lähiruokaan sekä reiluun kauppaan. Harjoitellaan asioimista kuluttajina. Tehdään ostoksia lähikaupassa.	L3 L4 L5 L7

		Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaisen tiedon hankintaan.	
T4 ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöään ja työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä oppimistehtävien aikana	S1 S2	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla. Harjoitellaan jo opittua myös kotona sekä osoitetaan harrastuneisuutta koulussa.	L1 L3 L6
T5 ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomioita käytettävissä oleviin voimavaroihin	S1 S2 S3	Pohditaan ruokaan ja syömiseen liittyviä valintoja ja tottumuksia ruokaturvallisuuden, ruokaketjun, taloudellisuuden, eettisyyden ja ruokaan liittyvän luotettavan tiedon näkökulmasta. Pohditaan ruokaan ja syömiseen liittyviä valintoja ja tottumuksia muun muassa vertailemalla itse tehtyä ruokaa ja valmisruokaa. Perehdytään myös esimerkiksi käsitteisiin ravintoainetiheys ja funktionaalinen elintarvike. Arvioidaan asumiseen ja kotitalouteen liittyviä palveluita. Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä. Pohditaan kasvisruokavalioiden, luomu- ja lähiruoan sekä reilun kaupan merkitystä.	L3 L5 L7
Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot			
T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan kuuntelua sekä rakentavaa keskustelua ja argumentointia oppimistehtävien suunnittelussa ja toteuttamisessa	S1 S2 S3	Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä. Sovitaan työnjaosta ryhmän sisällä ja harjoitellaan vastuunottoa omasta työpanoksesta. Harjoitellaan hyviä tapoja muun muassa ruokapöydässä. Pohditaan vertaisryhmän ja median vaikutusta omiin kulutusvalintoihin. Pohditaan kasvisruokavalioiden, luomu- ja lähiruoan sekä reilun kaupan merkitystä.	L1 L2 L6 L7
T7 aktivoida oppilasta tunnistamaan arjen rakentumista ja kulttuurisesti monimuotoisia toimintaympäristöjä sekä kotitalouksien perinteitä	S1 S2 S3	Suunnitellaan ja toteutetaan aterioita erilaisiin ruokailutilanteisiin ja kodin juhliin huomioimalla esteettiset näkökulmat. Perehdytään eri maiden ruokakulttuureihin ja pohditaan niiden eroja sekä yhtäläisyyksiä omaan ruokakulttuuriimme peilaten.	L2 L3
T8 ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä sekä sopimaan työtehtävien jakamisesta ja ajankäytöstä	S1 S2	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla. Perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä. Harjoitellaan toimimista niin yksin, parin kanssa kuin ryhmässä. Harjoitellaan tasapuolista työnjakoa sekä ajankäyttöä.	L3 L6 L7
T9 kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti	S1 S2 S3	Pohditaan ruoka- ja tapakulttuuria osana identiteettiä. Harjoitellaan toimimista niin yksin, parin	L2 L6 L7

vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen merkitystä ryhmän ja yhteisön toiminnassa		kanssa kuin ryhmässä. Harjoitellaan tasapuolista työnjakoa sekä ajankäyttöä. Sovelletaan ja syvennetään opittua omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla.	
Tiedonhallintataidot			
T10 kannustaa oppilasta hankkimaan ja arvioimaan kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana	S1 S2 S3	Perehdytään kodin teknologisoituvaan arkeen ja tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämiseen kotitalouden toiminnassa. Harjoitellaan käyttämään yleisimpiä kodinkoneita ja -laitteita. Ohjataan luotettavan tiedon etsintään muun muassa esitelmiä tehtäessä. Harjoitellaan asioimista kuluttajana. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan.	L1 L4
T11 harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja lähiympäristöä	S1 S2 S3	Pohditaan kodin puhtaanapitomenetelmiä ympäristö- ja kustannustietoisesti. Harjoitellaan ruokaohjeiden lukemista ja niiden itsenäistä soveltamista. Harjoitellaan tunnistamaan erilaisia pakkausmerkkejä ja -symboleita.	L4
T12 ohjata oppilasta ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä	S1 S2 S3	Perehdytään kuluttajan vastuuseen ja oikeuteen valintoja ja sopimuksia tehdessä. Harjoitellaan ongelmanratkaisua esimerkiksi raaka-aineiden puuttuessa tai erityisruokavalioiden muuttaessa ohjetta.	L1
T13 ohjata oppilasta kestävään elämäntapaan kiinnittämällä oppilaan huomiota ympäristö- ja kustannustietoisuuteen osana arjen valintoja	S1 S2 S3	Harjoitellaan asioimista kuluttajana. Perehdytään vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaiseen tiedon hankintaan. Harjoitellaan kierrättämistä ja perehdytään luomu- ja lähiruokaan sekä reiluun kauppaan.	L1 L7

Kotitalouden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisenä aineena opetettavaa kotitalouden opetusta ja ne arvioidaan osana tätä opetusta. Niistä ei tule erillistä arviota todistukseen.